Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Reglementen projectoproepen desinformatie en digitale transformatie in kader van het relanceplan digitale transformatie en innovatie Vlaamse Media (VV133 en VV134)

Samenvatting
De Vlaamse Regering hechtte, in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht, op 2 april 2021 haar goedkeuring aan een digitaal transformatieprogramma voor de Vlaamse mediasector (VV VR20210402) dat als doel heeft om de technologische weerbaarheid en de economische leefbaarheid van het Vlaamse media-ecosysteem te versterken. Hiertoe worden onder meer middelen vrijgemaakt voor projectoproepen rond desinformatie en digitale transformatie.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Projectoproep desinformatie

De projectoproep desinformatie heeft betrekking op het beleidsveld Media:

- ISE I. Mediaorganisaties ondersteunen -> SD I.1. Creëren van een divers, toegankelijk en duurzaam medialandschap -> OD I.1.4. Verder uitbouwen van een proactief en toekomstgericht Vlaams mediawijsheid beleid;
- ISE A. Beleidswerking en internationaal beleid ondersteunen -> SD A.2. Een ambitieus en onderbouwd mediabeleid ontwikkelen met aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen en trends -> OD A.2.1. Inspelen op ontwikkelingen en tendensen in de samenleving en in de mediasector & OD A.2.2. De sectorspelers stimuleren en faciliteren om binnen hun expertiseveld initiatieven en acties te initiëren en versterken;
- ISE J. Mediaprojecten stimuleren -> SD J.1 Het mediaveld versterken door het ondersteunen van initiatieven die inspelen op innovatie, duurzaamheid en maatschappelijke relevantie – OD J.1.1. Stimuleren van projecten die complementair zijn aan het reguliere media-aanbod en het informatieaanbod verruimen.

Projectoproep digitale transformatie

De projectoproep digitale transformatie heeft betrekking op het beleidsveld Media:

- ISE A. Beleidswerking en internationaal beleid ondersteunen -> SD A.1 Een maximale impact op beleid, sector en samenleving realiseren -> OD.A.1.1 Streven naar efficiënte en performante samenwerking en afstemming met relevante partners;
- ISE A. Beleidswerking en internationaal beleid ondersteunen -> SD A.2. Een ambitieus en onderbouwd mediabeleid ontwikkelen met aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen en trends -> OD A.2.1. Inspelen op ontwikkelingen en tendensen in de samenleving en in de mediasector & OD A.2.2. De sectorspelers stimuleren en faciliteren om binnen hun expertiseveld initiatieven en acties te initiëren en versterken;
- ISE J. Mediaprojecten stimuleren -> SD J.1 Het mediaveld versterken door het ondersteunen van initiatieven die inspelen op innovatie, duurzaamheid en maatschappelijke relevantie – OD J.1.1. Stimuleren van projecten die complementair zijn aan het reguliere media-aanbod en het informatieaanbod verruimen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 2 april 2021 keurde de Vlaamse Regering de thematische nota rond het 'Relanceplan digitale transformatie en innovatie van de Vlaamse Mediasector' goed (VR 2021 0204 VV DOC.0029/TER).

Het advies van de Inspectie Financiën van 24/11/2021.

Het begrotingsakkoord werd gevraagd op 01/12/2021 en verleend op 16/12/2021.

Het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van 24/11/2021.

2. INHOUD

A. HET RELANCEPLAN DIGITALE TRANSFORMATIE EN INNOVATIE VLAAMSE MEDIA

De COVID-19 pandemie heeft Vlaanderen sterk getroffen. Om het economisch en maatschappelijk weefsel van Vlaanderen te herstellen lanceerde de Vlaamse regering het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'. Dit ambitieus investeringsplan omvat 4,3 miljard euro en rust op 7 pijlers. Binnen de pijler 'digitale transformatie' gaat er specifieke aandacht naar de Vlaamse mediasector. Concreet wil de Vlaamse Regering:

"*investeren in een innovatief digitaal transformatieprogramma voor de Vlaamse en regionale media, dat voornamelijk bouwt op een gedeelde media- en data-infrastructuur in twee domeinen: betrouwbare data, algoritmes en media-inhouden gecombineerd met een performante digitale productie, opslag en distributie*" (p. 18 Vlaamse Veerkracht-Relanceplan Vlaamse Regering).

Op 2 april 2021 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een digitaal transformatieprogramma voor de Vlaamse mediasector (VR 2021 0204 VV DOC.0029/TER). Voor de uitrol van dit digitaal transformatieprogramma wordt binnen het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' een totaalbudget voorzien van 35 miljoen euro. Deze middelen worden gezamenlijk ingezet vanuit de beleidsdomeinen CJSM (Cultuur, Jeugd, Sport en Media) onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister, bevoegd voor de Media, en vanuit EWI (Economie, Wetenschap en Innovatie) onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister, bevoegd voor de Innovatie.

Op basis van de actuele uitdagingen, de noden in de Vlaamse mediasector, de Europese agenda inzake mediabeleid (Media Action Plan, Democracy Action Plan) en het beschikbare budget vanuit het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' omvat het digitaal transformatieprogramma zes projectlijnen.

Daartoe behoren de projectoproep desinformatie met een totaalbudget van 3 miljoen euro en de projectoproep digitale transformatie met een totaalbudget van 11 miljoen euro.

B. PROJECTOPROEP DESINFORMATIE

INHOUD

De wereld en dus ook Vlaanderen werd de laatste jaren geconfronteerd met een overvloed aan desinformatie. De COVID-19 crisis heeft deze problematiek nog sterker geaccentueerd en de impact van foute informatie op onze samenleving vergroot. Desinformatie kan niet enkel de gezondheid schaden (bv. in het kader van de COVID-19 crisis), maar ook het maatschappelijke debat manipuleren en polariseren door het verspreiden en voeden van samenzweringstheorieën en valse beschuldigingen of insinuaties. Deze stroom aan foute en/of valse informatie ondermijnt het vertrouwen van de burger in de media, de politiek, publieke instellingen, de wetenschap, enzovoort.

De weerbaarheid tegen desinformatie omvat verschillende facetten (mediawijsheid, journalistiek, technologie, regulering van sociale media/platformen,...) en moet steeds mee evolueren met nieuwe vormen van desinformatie zoals bv. deepfake (techniek die gebruik maakt van artificiële intelligentie om visuele en audiocontent te manipuleren en te genereren met een hoog potentieel om te misleiden). Er is daarom nood aan voortdurende ontwikkeling en evaluatie van langere-termijn antwoorden om de maatschappelijke veerkracht tegen desinformatie te versterken. We willen dit stimuleren van onderuit, vertrekkend vanuit de mediaspelers zelf.

Om dit te faciliteren wordt een projectoproep gelanceerd om initiatieven te ondersteunen die bijdragen aan de opdracht van mediaspelers en hun verantwoordelijkheid voor de juistheid van informatie die zij verspreiden.

Deze projectoproep richt zich op **samenwerkingsverbanden** waarvan minstens 2 relevante partners uit de mediasector, (academische) onderzoekswereld of het mediawijsheidsveld bij het project zijn betrokken.

Minstens één partner van het samenwerkingsverband moet behoren tot de nieuwsmediasector.

De uiteindelijke initiatieven moeten bijdragen aan minstens één van de volgende doelstellingen:

1. Verhogen van de mediawijsheid en de weerbaarheid van burgers en/of journalisten/redacties tegen desinformatie;
2. Nieuwe diepgaande en outputgerichte (academische) inzichten inzake desinformatie;
3. Innovatieve tools en technologieën (bv. AI) die ingezet kunnen worden om desinformatie te detecteren en/of te weerleggen;
4. Specifieke methodes met het oog op het analyseren van data en het bieden van een accuraat antwoord op vastgestelde desinformatie vanuit een autonome redactionele missie.

De projecten moeten plaatsvinden tussen 01/10/2022 en 30/06/2024.

BUDGET

Er werd een totaalbudget voorzien van 3 miljoen euro.

Het subsidiebedrag dat per project wordt toegekend bedraagt minstens 250.000 euro en maximaal 1.000.000 euro. De subsidie kan worden gebruikt voor personeelskosten, werkingskosten, ontwikkelingskosten en overheadkosten. De overheadkosten mogen maximaal 15% van het totale projectbudget bedragen.

Projecten inzake mediawijsheid en (academisch) onderzoek (doelstelling 1 & 2) betreffen financiering van de Vlaamse overheid voor maximaal 100%.

Projecten inzake de ontwikkeling van tools en specifieke autonome redactionele methodes (doelstelling 3 & 4) betreffen cofinanciering door de Vlaamse overheid voor maximaal 75%.

Voor projecten die gecombineerd inzetten op meerdere doelstellingen (1 & 2 en 3 & 4) en dus onder verschillende steunpercentages (100% of 75%) vallen, moeten de kosten per specifieke doelstelling en de daaraan gekoppelde steunintensiteit bepaald worden binnen ieder werkpakket.

De cofinanciering door de partners moet bestaan uit de eigen middelen, en mag niet gefinancierd worden met andere (project)subsidies die een aanvrager/partner specifiek voor het aangevraagde project ontvangt.
De projectoproep desinformatie wordt niet als staatssteun beschouwd.

Opdat er sprake is van staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1 VWEU moeten volgende voorwaarden cumulatief vervuld zijn:

- Er is sprake van een economisch voordeel (vb. een subsidie) ten voordele van een economische activiteit
- Door de overheid toegekend of met staatsmiddelen bekostigd
- Er worden bepaalde ondernemingen bevoordeeld ten opzichte van anderen
- De mededinging/handel tussen lidstaten kan ongunstig worden verstoord

Voor wat betreft de subsidies voor de projecten inzake desinformatie is niet aan deze voorwaarden voldaan. Er is in het bijzonder geen sprake van ondersteuning van een economische activiteit. Het bestrijden van desinformatie kan immers beschouwd worden als een niet-economische dienst/algemene taak van de overheid (die in dit geval wordt uitbesteed aan de private sector). Bovendien wordt in het reglement bepaald dat de ontwikkelde inzichten, kennis en/of tools door de partners breed verspreid zullen worden en aan alle geïnteresseerden aan dezelfde voorwaarden zullen worden opengesteld, dit versterkt bovenstaande argumentatie. In dat geval worden er immers geen bepaalde ondernemingen bevoordeeld ten opzichte van anderen.

In bijlage 1 bij deze nota kan het reglement voor de projectoproep desinformatie in zijn geheel teruggevonden worden.

C. PROJECTOPROEP DIGITALE TRANSFORMATIE

INHOUD

Uit gesprekken met de brede Vlaamse mediasector kwam sterk de vraag naar voren om binnen het digitaal transformatieprogramma de nodige flexibiliteit te bieden om vanuit de Vlaamse mediasector zelf samenwerkingen bottom-up vorm te geven. Concrete projecten die van de mediaspelers zelf komen, hebben een grotere kans op slagen en effectieve implementatie binnen de werking en businessmodellen van de betrokken partners.

Om op deze nood en terechte vraag om flexibiliteit in te spelen wordt een groot deel van de middelen binnen de bevoegdheid Media aangewend voor de projecten rond digitale transformatie. Dit biedt het voordeel om zuurstof te geven aan concrete en effectief implementeerbare projecten, waar meerdere relevante partners bij betrokken zijn, rond een aantal afgebakende kernthema's en gemeenschappelijke noden en opportuniteiten in de brede Vlaamse mediasector.

Binnen deze projectoproep worden twee aparte projectlijnen opgezet:

- Een projectlijn gericht op grootschalige projecten met een totaalbudget van 8 miljoen euro;
- Een projectlijn gericht op kleinere projecten met een totaalbudget van 3 miljoen euro.

De uiteindelijke projecten moeten bijdragen aan één van volgende 3 kernthema's:

- Verbeteren van de vindbaarheid en zichtbaarheid van Vlaamse mediacontent, o.a.
  - Optimalisatie van data captatie en data flows;
  - Innovatieve aanbevelingsstrategieën en smaakverbredende algoritmes;
  - Innovatieve tools om een beter en dieper inzicht in het gedrag en de voorkeuren van de Vlaamse mediagebruiker te krijgen;
- Slimme technologie en digitale tools om efficiëntie/kwaliteit van mediaproductie, opslag, distributie en waardecreatie te verhogen, o.a.
  - XR, gametech, digital experiences (VR/AR), virtuele opnamestudio's binnen een broadcastomgeving;
  - Optimalisatie van AI, text-to-speech en audio voor het Vlaams-Nederlands;
  - Nieuwe B2B en B2C tools;
  - Ontwikkeling en implementatie van digitale work-flow;
- Mediaplatformen en tools van de toekomst (kijken, luisteren, lezen):
  - Vernieuwing inzake journalistiek en storytelling aan de hand van media-innovatie en nieuwe technologie/connectiviteit (zeker in functie van jongeren);
  - Innovatieve 5G-toepassingen voor de mediasector;
  - Geavanceerd gedeeld Video-Delivery-Platform om onafhankelijkheid en bereik van Vlaamse consumenten te garanderen;
  - Innovatieve tools inzake de toegankelijkheid van mediacontent.

Deze projectoproep richt zich tot samenwerkingsverbanden:

- Voor kleinschalige projecten bestaat het samenwerkingsverband uit minstens 2 relevante partners uit de brede mediasector;
- Voor grootschalige projecten bestaat het samenwerkingsverband uit minstens 4 relevante partners uit de brede mediasector.

De projecten moeten plaatsvinden tussen 01/07/2022 en 30/06/2024.

BUDGET

Voor de projectoproep digitale transformatie is een totaalbudget voorzien van 11 miljoen euro.

Het totaalbudget is opgesplitst tussen de twee projectlijnen:

- Voor kleinschalig projecten is een budget voorzien van maximaal 3 miljoen euro;
- Voor grootschalige projecten is een budget voorzien van maximaal 8 miljoen euro.

In geval van onvoldoende ingediende kwalitatieve projecten bij één van deze projectlijnen kan de minister van deze maximumbedragen afwijken en een deel van het budget overhevelen naar de andere projectlijn.

De projectoproep digitale transformatie valt onder sectie 3.1. van de tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak (mededeling van de Europese Commissie 2020/C 91 I/01, hierna 'Temporary Framework of State Aid') en diens amendementen, en zal in dat kader worden aangemeld bij de Europese Commissie. De projectoproep zal vervolgens pas worden gelanceerd nadat de Europese Commissie dit reglement heeft goedgekeurd.

In het kader van sectie 3.1. van dit 'Temporary Framework of State Aid' mag een bedrijf maximaal 2.300.000 euro van dergelijke staatssteun ontvangen.

Het subsidiebedrag dat per project wordt toegekend bedraagt:

- Voor kleinschalige projecten minstens 150.000 euro en maximaal 499.999 euro;
- Voor grootschalige projecten minstens 500.000 euro en maximaal 1.500.000 euro.

De subsidie kan worden gebruikt voor personeelskosten, werkingskosten en ontwikkelingskosten.

Overheadkosten kunnen niet gefinancierd worden door de projectsubsidie en mogen maximaal 15% van het totale projectbudget bedragen.

De kleinschalige projecten betreffen cofinanciering door de Vlaamse overheid voor maximaal 75%
De grootschalige projecten betreffen cofinanciering door de Vlaamse overheid voor maximaal 50%.

De cofinanciering door de partners (25% of 50%) moet bestaan uit de eigen middelen, en mag niet gefinancierd worden met andere (project)subsidies die een aanvrager/partner specifiek voor het aangevraagde project ontvangt.

In bijlage 2 bij deze nota kan het reglement voor de projectoproep desinformatie in zijn geheel teruggevonden worden.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het totaalbedrag voor de projectoproepen desinformatie en digitale transformatie bedraagt 14.000.000 euro.

Projectsubsidie	**Bedrag (euro)**
Projectoproep desinformatie	3.000.000,00
Projectoproep digitale transformatie	11.000.000,00
Kleine projecten	*3.000.000,00*
Grootschalige projecten	*8.000.000,00*

De middelen worden na herverdeling uit de relanceprovisie van de Vlaamse overheid vastgelegd op begrotingsartikel HB0-1HEI2JA-WT, op de relance-basisallocatie 1HE33100.

Dit besluit heeft geen bijkomende of extra financiële weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap omdat de middelen reeds ingeschreven staan.

B. ESR-TOETS

De aanrekening van de middelen valt onder ESR-hoofdgroep 3 of 4.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van het Vlaams Gewest, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring van de voorliggende reglementen, zal het Departement Cultuur, Jeugd en Media de projectoproep desinformatie verder voorbereiden, lanceren en beoordelen in 2022.

De projectoproep digitale transformatie zal na goedkeuring van de voorliggende reglementen aangemeld worden bij de Europese Commissie onder sectie 3.1. van de 'Temporary Framework of State Aid'. Na goedkeuring van het reglement door de Europese Commissie zal het Departement Cultuur, Jeugd en Media de projectoproep digitale transformatie op korte termijn lanceren en beoordelen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te hechten aan bijgaande reglementen "Projectoproep desinformatie" en "Projectoproep digitale transformatie".

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de Media, te gelasten met de uitvoering van deze 2 reglementen, voor wat betreft de projectoproep digitale transformatie na goedkeuring door de Europese Commissie.

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media,

Benjamin DALLE

Bijlagen

- Reglement inzake de projectoproep desinformatie
- Reglement inzake de projectoproep digitale transformatie